

(St-L-7)

պարի իրաւ մէտարիֆի գործընթաց տա-
օլաւ իտի, երկն պիտ տերեւեւէ գաւառա-
ափի օլունապիլի իտի. հալ պու քի,
իրաւ մէտարիֆի գաւառաւորաւորաւ
պաշտա, անէվի պիտ գալ երկ իրա-
ւա գաւառի գուհուրա կէտիկինաւն,
քիլիսէ սանաւըլնա պիտ պարը աղիմ օլ-
մադ տա իտի. էմմա, Պէյօղլու մենթ վե-
պղտիկ աղաւթաւ, հէր վազըթ, պաս-
մա գաւառի մէտունիյեթլէր վեթե-
շէքքիւրէր պէնան իթմէքտէ, վեղա-
զէթաւորաւ սիւթունըլնա մէտն ու
սէնալէր իլէ տօլտունըլնա իտիլէր.
օտա՝ պաշտա պիտ մէսէլէ տիւր, օ, պի-
ղիմ էսիկ խուհուրաւոր տուր, էսիկ իլ-
լէթիմի պիտ:

Անարիկ, ֆուգարա գըլլաւր սա-
նաթ էօլլէնիպտէ, պիտ կիւն էթմէք բա-
րաւոր չըգաւաղիլիլէր իլին ալըմը օ-
լաւ պիտ Արհեստանոցաւ, վեհէնուզ նե-
էքքիւրէր վեհէնուզ գըլլաւր իլին լաւը
գըլլաւր վեհէնուզ պիտ նախալըր.
թարաւ պիլէ պուլունմաւան Պէյօղլու-
տա, պիւնէլէ պիւնէլէ մուսալիմէր վե-
մուսալիմէլէր ճէպիլլէ, Էրաթաւորաւ
ուսմունըլաւ տէրս վիլիլմէքտէ՝ իմիլ,
վե շիմա իսէ շու տէրալէր վիլիլմէսի-
կինաւն, գըլլաւր տարմաւաղըն օլմադ տա՝
իմիլլէր, վե էնէնպի մէքթէպիլիլնէ
կիլթմէկէ մէնպուր օլմադ տա՝ իմիլ:

Պալէտաւէր պէնտունէ ալէքեալ սու-
րէթտէ անալըտըլնա կէօրէ, կիւնա-
մարապետէր վե սանիւր մէգէպտէն օ-
լաւալար մէքթէպիլիլնա, բարձրագոյն
ուսմունըլաւ վար իմիլ, վե պիւնաւն ա-
լէյ չօնու գըլլաւր օրալարա կիտէրէք,
մահրումիլիլէթտէն գուրթուլաւաղլար
իմիլ, Պուսու եաղան շախ չէր քիմ իսէ,
օլ գօրգտուղու մէքթէպիլիլնա էլէր
եալընը պիւնիլն իսմիլի վիլէպիլիլն ի-
սէ, քէնտիլնէ, աֆէրիլն տէրիլ. պիլ Պէյ
օղլունու բէք ալէա պիլէնիլէրտէնիլ, հիլ
պիւր միլլէթի Արհեստանոցունտա տէ-
կիլ, հաթթա հիլ պիւր գըլ մէքթէպիլի-
տէ բարձրագոյն ուսմունըլ տէրսի պու-
լունմաղ տա տէկիլ տիւր. հէլէ մարա-
պետէր մէքթէպիլիլնէ կէլիլնէ, վիլի-
լէն տէրալէր, էլ հիւնէրէրի իլէ Ողլուն-
քիլ Մարիամ իլէ Յիսուս Մարիամ տու-
լարընտան, վե պիւրտէ Թաւանըլնա լի-
սանտան, վե անա, պալպա, գարտաշ
վե գըլլաւրաւ, վե ֆալիլնա վե միլ-
լէթ, ճիւլէսիլն ունուտարաղ, Ե ալը-
նը պիւր մէգէպտէն սօֆուլուգ էօլլէն-
մէքտէն էօլլէնէ կէլիլն վե կէլէմէք:

Պաղը գէնկիլնէրիմիլիլ գըլլաւրնըն
էնէնպիլիլ մէքթէպիլիլն կիլթմէսիլն ի-
նանապիլիլիլ. լալիլ, մէքթուլ միւտա-
հիլիլն վե եալիստ ճաշիլիլն զանն իթտի-

կի կիպի, բարձրագոյն ուսմունըլ պու-
լաւ իլին կիլթմէկիլ (չիւնքի անլէրնէգ-
տիլնա, բարձրագոյն ուսմունըլ տիւր
իլէ, աննագ շարգա, ֆիլիլնա վե պիւր-
տէ Թաւանըլնա լիսանտան պաշտա պիւր
չէյ անալըլաւաղ), աննագ Թաւանըլնա
մէօլլէմէք իլին կիտէրէր, գիւրա պու-
պիւր մօտա օլմուլ տուր, հէնուզ Հայնա
վե իլիւրքէն տէօրթ լուղէթի տօղլու
թէլիլաֆիլուգ իտէմէկէն գըլլաւր պիլէ
Թաւանըլնա մէօլլէմէքիլ պուտալալը-
ղնա միւպիլէլա օլմադ տա տըրալ:

Էն զիւնաւէ գարիլ պիւր հալ տէ շու-
տուր քի, մէքթիւր պէնտիլ գալէմէ ալան
Է սահիլ վիճտան չէր քիմ իսէ, կիւ-
նա պիւր պիւնա, էվիլա քիլթմէպիլիլն
պաշտաւոր, պաւտէհիլ թէմէլիլ աթըլըր
կիպի, Է Պէյօղլու կիպի պիւր մահէլլտէ,
գըլլաւրմըլ իլին, պիւր բարձրագոյն ուս-
մունըլ մէքթէպիլ գալմաւոր տիւրէրէք
աղալաւորըլ թաղտիլտէ, էքքէք չօնուգ-
լարըն գիւրիլն պիլէ կէլիլմէքտէ տիւր.
տիւրէք տիւր քի, Պէյօղլուտա լաւըլը
մէքթէպիլ վե էլէքքէք տէրս, եալընը
գըլլաւր իլին էլէքթիլիլ, վե օ տա Ար-
հեստանոցաւ օլմալը իմիլ, վե էքքէք
չօնուգլարաւ, միլլէր սանիլէ մէքթէ-
պիլնէ կիլթմէկէ մէնպուր օլմալարընա
էնէմիլյեթ վիլիլմէկիլպտէ, սալթ գըլ-
լարըն կիլթմէկիլնէ էնէմիլյեթ վի-
լիլմէլիլ իմիլ, Անըրըլ պիլիլալ լալանըն
շու հալիլնէ:

Պիլիլմիլիլաւորմըլ կէլիլնէ, էլէր-
չի Պէյօղլունուն շանընա, չէօհէթիլնէ,
գաւոր ու գուտթիլիլնէ, վե հէմտէ իհ-
թիլնա վե մէնպալթընա չէսպան սու-
րէթտէ մէքթէպիլէր քիւլաւոր միւրաւ
օլմունըլ իսէ, մէքթիւր Արհեստանոց օ-
լաւաւոր գալմաւորաւ, նարիկեան
բարձրագոյն էքքէք չօնուգլարըն էրնէ
օրաւա նալ իտիլմէլի, վե միւնթաղաւ
պիւր մէքթէպիլ քէնկիլ վիլիլմէլիլ տիւր. վե
գըլլաւր վե էքքէքիլ իլին, պիւր գալ
միւնթաղաւ մահէլլէթտէ լաւըլը նախա-
լըրթաւորաւ քիւլաւոր իտիլիլաւոր
պաշտա, սանաթ էօլլէնէք իսթէնէն
ֆուգարա գըլլաւր իլին տալիլ, պիւր
պիւր գալ մահէլլտէ, սանաթ սուրէթտէ
տէրսիլնէլէր քիւլաւորիլ, եալընը էլ-
պիսէ վե շամալը պիլիլնէ վե տիլմէլի-
նիլ անլէլիլալթ էօլլէթիլիլն տիւր, հէ-
լէ էլ հիւնէրէրի իլին պէլ բարա պիլէ
սարֆ իտիլմէլիլ տիւր, չիւնքի պօշ չէյ
տիւր, անը գըլլաւր չորալ վե գօշէ կի-
պի, պիւր պիլիլնաւն հէնուզ տէօրթ եա-
լընտա իլէն էօլլէնէպիլիլնէ, պիլ
պուլալար օն սէնէլիլ թէնթիլպիլնէ իլէ
կէօրմիլ վե անալըլ իսթէնաթ օլմու-
լուգ տուր:

ՈՒՍՈՒՄՆԱԶՈՒՄԷՒ ԸՆԳԵՐՈՒԹԻՒՆ

Իսպիլ սէնէլէրաւ պէրու, Գալսէրի-
տէ պու իտիլմէ պիւր ընկերութիւն պու-
լունտուղու, վե մէքթիւր ընկերութիւն-
նուն կիլիլ մադսէտիլն, քիլիլմէքթէ
իսլահաթ ինքաւոր շալըմագ վէսիլ-
սիլլէ, Բրթէթսիլնալը իլէրու կէօլիլ-
մէքտէն իպալէթ օլմունըլ, վե հաթթա
հադդալարընտա թէնէքթիլն գուհուրա
կէլէրէք, ֆաթիլիլնա թարաֆընտան,
ալտանըլմաւոր սաղընըլմաւոր տաւիլ
նախհաթթալ ինքաւորա լիւզում կէ-
թիլալիլն իլիլիլմէքտէ իտիլ:

Պիւր գալ ալանա պէրու թարաֆըլ-
գա, առաջնորդ Գիւր. Տըրաւա Մ. վարդա-
պետ ալէյհիլնա օլմունըլ հալտէ պէլ
ալթըլ գըլթա մէքթիւր կէլիլ, վե քալի-
ֆէսիլն իլանա վե բուհուրաւ, մէք-
թիւր ընկերութիւն թարաֆընտան պիւր
նիլիլնա թարաֆընտէ մէպիլն եաղըլմը
օլմունըլ ալիլքեալ սուրէթտէ անալըլ-
մադ տէ պուլունտուղունտան, պիլթապի
էնէմիլյեթ վիլիլմէկիլնէ պիւր թարաֆա
աթթըլը տըր:

Պուստան սէքթիլ կիւն գաւառ մու-
գաւառէմ, քէլալըլ Գալսէրիլնաւն միւ-
մալիլէյ Գիւր. Տըրաւա վարդապետ ա-
լէյհիլնա էօլլէ պիւր մէքթիւր ալթըլը
տըր քի, էլէլիլնէ էնէմիլյեթ վէլիլմէք
վե էնիլիլնէ իտիլմէք լաղըլ կէլիլն,
առաջնորդուղունտան վե վարդապետիլ-
տէն մահրում գըլլմագ տէկիլ, հաթթ-
թա Գալսէրիլնաւն թարա իտիլմէսի
լաղըլ կէլիլն:

Հարիլ կէր շուրաւոր տըր, Գալսէ-
րիլիլն սանիլ մահէլլէ պէնգէմէլ, մա-
լիլալ, էլէլիլն, միւմալիլէյ վարդա-
պետիլն ալէյհիլնա եաղըլմալարըն եա-
լընը իլէ գալմիլ սահիլ օլաւ, սէքտէն
մէքթիւրաւ թէնէքթիլն եաղըլմագ վե
սէքթ մահէլլէ տալիլ թէլիլալալ չէ-
քիլիլն էլէն, նէ քիւնէլն մէքթիւրաւ
տան էօլլէ պիւր չէյ իլիլիլն տիւր, վե
նէտէ էօլլէ պիւր թէլիլալ կէթիլմիլն
տիւր:

Պէսպէլիլ պիլէ մէքթիւր մէքթիւր
կէլիլն կիւն, պաշտա պիւր մէքթիւր
աւա ճէթիլնա կէլիլն օլմալը տըր քի,
կէլիլն ճիւլմա իթթիլ կիւն իսթիլն
սիլնա տէր իտիլիլն մաթթէնալ
կէթիլմիլն տիւր:

Մէքթիւր մէքթիւրաւ անալըլ-
ղնա կէթիլ, մէքթիւր Ուսմունաւորա-
կան ընկերութիւն 22 սէնէտէն պէրու
ուլթամիլմէքտէ օլմուլ, էնալիլնա ալ-
լաղը համալիլնա շալըմագ տա իմիլ.
հալպուրի միւմալիլէյ Գիւր. Տըրաւա
վարդապետ իւլ պուլունգ սէնէտէն պէ-

րու քէնտիլէր թէլիլն իտէնէք եէրտէ
ալէյհիլնա կէլմէքտէ իմիլ. վե պի-
նաւն ալէյհիլնա իտիլնա իտիլնա չէ-
քիլա վե էնալիլնա ալալը իտիլնա
շալըմագ եէրտէ, պիլպալթ քէնտիլն
հէմ սուլի ալալը տա պուլունմագ տա,
վե հէմ տէ քիլիլն գալմունըլաւ գալ-
ըն հարէքթիլ իլլէմէքտէ իմիլ. չէօլլէք
բաղալ կիւլիլն տիւրէլն իլիլնէթիլ ին-
րա օլմունմալըլ մէսն իմաթթաւն
պաշտա, պուլալալ իտիլն օլմագ
իւզըլ թաղիլիլն տէ վիլիլն իտիլն-
մէքտէ իմիլ, վե Ամն. Միլիլն կաթիլ-
ղիլնա հաղթիլնա իլիլնա իլիլնա թարաֆ
իլէ, պէն կաթիլղիլնա տա թարաֆա
տիլմէքտէ իմիլ:

Մէքթիւր մէքթիւրաւ իլէ սաթթ-
ընտան, թալիլն էլէլ օլմունըլնա սոն
սաթթըլնա գաւառ կիլիլն պիւր բրթէն-
թալըլ էնէրի կէթիլմէքտէ օլմուն-
ղունտան, շիմալիլն գաւառ գուհուրա
կէլմէքտէ օլան պիւր իսթիլնա հադդը
օլմաւոր անալըլմագ տա տըր:

Կէրչիլ պիլգ տալիլ, միլլէթէն իտա-
հաթթն էլէլմիլնէթիլն թարաֆալ պիլ-
իտէլնա իտիլնա, լալիլն, մէքթիւր ընկե-
րութիւննա թալիլնա թարաֆի
թաղիլն իտիլնա, իլալն, մէրտէ պիւր
թարաֆ թալիլնա, իլալն ճիլիլնա
պիւր մէսէլն իտիլնա իտիլնա, մէք-
հէպէն թալիլնա իտիլնա շալըլըլըլ,
էնալա պիւր տիլգալթ իլէ պիլն անալ-
ըլմագ տա տըր, վե տիլմէք տիւր քի Տըր-
գաւա վարդապետ տէ, մէրտէ քէնտիլ
ֆալթիլնա մուգաւառէնալիլն իտիլնա
տէքէք, գուղու գըրաֆէթիլնա օլմուն
գուրալար իտիլնա վիլիլնա, վե է-
հալիլնա սաթթըլնա իտիլնա սաղըլ-
տըրմագ տա տըր. վե միւմալիլն իլիլնա
մէքթիլն ունալըլըլըլըլ վե իլիլնա
լըլըլ, թալիլնա իլիլնա էնալիլնա մէնու-
նիլնէթիլնա աղիլնա մուգիլ օլմունըլ
կիպի, իտիլնա մուգիլըլ ճիլ պիւր ալթըլ
ու հարէքթիլն կէթիլմէքտէ օլան ընկե-
րութիւննա(1) սօֆու վե ճահիլալաւոր-
ընտա ալթիլ մէնուլնալիլնէթ, հիտտէթ,
չիտտէթ վե գալալըլըլ մուգիլ օլմագ-
տա տըր:

Վե դաւէթիլն շալմալըլ թէնէնալ վե
թէնալիլնա տիւր քի, ճէթիլնա, քէնտիլ
քիլիլնալիլն վե քէնտիլ առաջնորդալըլ
ալէյհիլնա ճիլ պիւր մէքթիւր տէր իթ-
մէթիլն թաղտիլտէ, պիլիլն քիլիլն
գէ վե առաջնորդալըլմագ վե եալիլն
վարդապետիլնալիլն վե քաշանալար-
մըլա գալըլ օլմունալ, հիլ պիւր դաղէ-

(1) Չիւնքի ուսմունաւորալիլն հիլ պիւր
չէյ եալմալըլ տըր:

ՆԵՐԻՄԱ

Հեւրա՛ն Թ. Մ. ՀԱՃԵԱՆ

ՄԱՍՆ ՀԻՆԳԵՐՈՒՄԷ

հեալըլաւոր մը բերիլըլ ըսաւ թէ տան
սէնէպիլնէ միւն այն պարտիլն ամալիլն
երկու ոսկի վարձու տուած է, այս բան
զիւր գարմաղըլ, նախ զի հաղիւ երեք մէ-
հիլիլնէ արթըլ իտիլնալիլ մը երկու ոսկի կը
վճարէին, երկրորդ այս մարդը, առաջին
տեղաթիւնը տարալիլ մաւրմուլթեմալ մը
կը վարուէր հետս, սակայն խորհիլըլ որ
ամիսն երկու ոսկի բաւական մեծկալ գու-
մար մէքթէր ու որ նոր ամուսնոյ թողըլ այդ
սաւալը, ամուսնոյ պահանջըլնէն փոքր
ինչ աղաւ պիտ ըլլայի, ուստի այս կար-
գադըլթիլնը նախախնամութեան մէլ չը-
նորէր նկատիլ, ահա այսպէս պարտն թէ-
ֆիլ տան մէջ տեղաւորուեցաւ, (իւր անու-
նը) էլ այս մարդը առաջին տեսած օրէն
ինչ հակալիլթիլն մը աղալըլ, սակայն իւր
կենցաղաւորութեան մէջ իմ այս գըլլալմա

արդարացիոլ բան մը չիլիւր, ամուսնոյ յո-
ռի ընթացքը միշտ կը կշտալմէր, պէտք է
որ գործ մը ունենաւ կուէր և խորին զըզ-
ուանօք նորա գիտութիւլն կը պախարա-
կէր, այսպէս միշտ ինչ կողմնակցութիւն
ընելով վերջապէս վստահութիւն գրաւեց:
— Անգգամը խիստ վարպետիլ է ե-
ղեր ըսաւ Պարպա Գոստանթիլ հետաքըր-
բուած:

— Մտիլ ըրէ հայր իմ, շարունակեց Ան-
նիլթա, օր մը թէօֆիլ սովորականէն կա-
նուլ տուն վերադարձաւ, և ֆոխանակ
ուղղակի իւր սենեակն ելնուլ, խուց մըտ-
նելով քաղցրաւորութեամբ զիս բարեկէլ
յետոյ ըսաւ:

— Տիկին, կարեւոր գործի մը վրայ ձեզ
հետ խօսելու համար այս իրիկուն կանուլ
եկայ, վասն զի առաջարկելիք գործիս նը-
կատմամբ ուղեցիլ նախապէս ձեր կարծիքն
իմանալ:

— Չեմ հասկնար թէ ինչ ըսել կուզեք
պարտն ըսի գարմաղաւ:

— Խնդիրը պարզ է, ամուսնոյ այսօր
ցորեկին զիս գտնալով, աղալըլ որ երեք
ամիս պայմանաւորաւ իրեն յիստուն ոսկի
փոխ տամ, որով Հալալիլիլ Գարալիլնա
փողոցը ծոփեղբեկալ ընդարձակ գալիս մը
պիտի վարձէ, թէն գործը խիստ շահաւոր,
սակայն ամուսնոյ ընաւորութիւնը գիտ-

նալու, չիտալը նախ և առաջ վարանեցայ
սակայն տարեկան առաւելելու երկու հար-
իւր ոսկի շահ բերող այս գործը ձեր ձեռ-
քէն չհանելու համար որոշ պատասխան մը
չի տալով, մտածեցի նախ և առաջ ձեզ գի-
մել:

— Այս գործին մէջ ես ինչ կընամ ընել
պարտն ըսի:

— Ահաւասիկ տիկին ինչ որ ընել կը
պարտիք, ես ամուսնոյ յիստուն ոսկի փոխ
կուտամ, դուք ալ այս տունը իմ անուան
կը դարձնեք:

— Տունս ձեր անուան դարձնեմ. ան-
կարելի է պարտն:

— Բայց մտիլ ըրէք, չէք թողուր որ
խօսք աւարտեմ, ձեր տունը իմ անուան
դարձնելիլը լոկ ձեռակերպութիւն մը պիտի
ըլլայ, վասն զի նախապէս ձեզիլ ապահովա-
ղիլ մը պիտի տանք բացայայտող թէ այս
տունը, առիւս առանց ու է պարտը ունե-
նալու, անուան դարձուցած էք, և թէ՛ որ
ժամանակ որ ուզեք, պարտաւոր եմ ձեզ
կամ ձեր նշանակելիք անուան վարադարձ-
նել գալի, կը տեսնէք որ ձեզ համար ու է
վասն կամ վտանգ չիլայ գործին մէջ:

— Բայց ինչ կարի կայ այսպիսի երկար
ձեռակերպութեան հարցոցի:

— Սպիւր պէտք է այնպէս կարծէ որ
եթէ միշտ երեք ամիս պարտը չվճարէ,

գրաւի դրած տունը պիտի վաճառուի, ա-
ռանց այս համոզման, ստոյգ եմ որ հազար
ոսկի ալ եթէ չաշի, դարձեալ պարտը չը
պիտի վճարէ, կը հասկնաք տիկին, վերջա-
պէս ես ալ այն աստիճան հարուստ չեմ որ
յիստուն ոսկիս հովին տամ երթայ:

— Կատարեալապէս իրաւունք ունիք պա-
րտն, հիմայ ինծի այն ըսեք թէ տպահով էք
որ այս գործը շահաւոր է:

— Տիկին եթէ համոզուած չըլլայի որ
այս գործը ձեր բարօրութեան պիտի նը-
պաստէ, յիստուն ոսկիս վստալիլ երթար-
կելով երեք չէի միլմամբ, վաղուց անտի
ամուսնիլ իմ բարեկամս է որն որ այսպէս
անգործ մնալով տակաւ յոռեղոյն վիճակի
մէջ պիտի լինայ. այժմ այս գործին զբաղ-
ղելով, թէ պիտի շահի և թէ ստացած յո-
ռի բնաւորութիւնները պիտի բարեղին,
եւ ալ ի մօտոյ պիտի հսկեմ իւր վրայ, ո-
րով յուսամ թէ քիչ ժամանակի մէջ հան-
գիստ և անդորր կեանք մը պիտի ունենալ:

— Ոչ պարտն Աստուած վարձատրէ ձեզ
ըսի երախտագիտութեան արտասուելով:

— Լոկ բարեկամական պարտը մ'է իմ
ըրածս ըսաւ, միայն թէ տիկին, ամուսնոյ
պարտն Սպիւրօյն մեր այս կարգադրութիւ-
նը գաղտնի պահեա մինչև որ յիստուն ոս-
կիս վճարէ:

— Ոչ, այդ մասին անհոգ եղիք պարտն

